

Sygn. akt IV CSK 420/19

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku M. B. i P. B.
przy uczestnictwie P. B. i Prokuratora Prokuratury Rejonowej w K.
o przyjęcie do szpitala psychiatrycznego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania P. B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w R.
z dnia 8 stycznia 2019 r., sygn. akt IV Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w R. na rzecz radcy prawnego M. P. tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu uczestnikowi postępowania P. B. w postępowaniu kasacyjnym kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i w związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uczestnik postępowania P. B. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w R. z dnia 8 stycznia 2019 r.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. W uzasadnieniu tego wniosku skarżący podniósł, że istnieje potrzeba wykładni przepisu prawa materialnego tj. art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, budzącego wątpliwości odnośnie rozumienia zawartego w nim określenia „dotychczasowe zachowanie”. Ponadto zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona przez błędne uznanie, iż zostały spełnione przesłanki do umieszczenia uczestnika postępowania w szpitalu psychiatrycznym.

W związku z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania należy uwzględnić, że zgodnie z wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, jeżeli skarżący powołuje się na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, powinien wykazać, że wskazany przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć, jak też, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, nie publ.; z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, nie publ.).

Skarga kasacyjna nie zawiera argumentów uzasadniających wystąpienie w sprawie tak rozumianej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zwłaszcza jeśli uwzględni się, że kwestia wykładni pojęć użytych w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 882 z późn. zm.) była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Podkreśla się w nich, że spodziewany rozwój choroby psychicznej w kierunku zachowań agresywnych lub autoagresywnych może stanowić przesłankę przyjęcia prognozy znacznego pogorszenia stanu zdrowia. Założenie takie musi jednak opierać się na konkretnych argumentach, wskazanych przez Sąd na podstawie materiału sprawy, świadczących o takim ryzyku (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2018 r., II CSK 22/18, nie publ.). Okoliczności te uwzględnił Sąd drugiej instancji opierając na zeznaniach wnioskodawczyń, opiniach biegłych oraz innych dowodach przytoczonych w pisemnych motywach postanowienia.

W związku z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba też zważyć, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia

przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, nie publ.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, nie publ.; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, nie publ.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Wnoszący skargę kasacyjną nie wykazał tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. W tej części skargi kasacyjnej zostały powtórzone dotychczas prezentowane zarzuty, do których odniósł się już Sąd drugiej instancji przyjmując ostatecznie, że zachodzą przesłanki uzasadniające przyjęcie uczestnika do szpitala. Przedstawione w tej części skargi kasacyjnej i nie dają podstaw do uznania, iż skarga kasacyjna powoda jest oczywiście uzasadniona w przytoczonym wyżej rozumieniu.

W podsumowaniu trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącą przesłanki opisane w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 14 ust. pkt 3, 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. poz. 1715, ze zm.).

jw

l.n